

Araştırma Makalesi

Diyarbakır müzik folkloründe yer alan Velime Grubu ile günümüz Mahalli İcra Ekibinin müzik anlayışının karşılaştırılması: durum çalışması

Gülay Laçın¹

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Makale Bilgisi

Geliş: 11 Nisan 2023

Kabul: 19 Haziran 2023

Online Yayın: 30 Haziran 2023

Anahtar Kelimeler

Diyarbakır müzik folklorü

Mahalli icra topluluğu

Türk müzik geleneği

Velime geceleri

Öz

Çok eski bir tarihe sahip olan Diyarbakır musikisi, Artuklular döneminde yaygınlaşmış, Akkoyunlular döneminde büyük gelişmeler göstererek zenginleşmiş ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde ise zirveye çıkmıştır. Zengin bir çeşitliliğe sahip olan Diyarbakır Musikisi bünyesinde Halk Musiki'sinin yanı sıra Saz Şairliği ve Aşık (ozan) Geleneği, Tekke (Tasavvuf) Musikisi, Klasik Türk Musikisi ve Dengbej Geleneği de icra edilmektedir. Böylesine zengin bir musiki kültürünün tanınması ve bu kültürün yayılması adına bazı topluluklar kurulmuş, geleneğin yaşatılmasına çalışılmıştır. Geçmişte bu görevi üstlenen grup Velime gecelerinde yer almış ve 'velime grubu' olarak adlandırılmış Diyarbakır musiki geleneğinin korunmasına, aktarılmasına öncülük etmiştir. Diyarbakır Musiki geleneğinin günümüzde de yaşatılması, gelecek kuşağa aktarılması, bu kültürün yok olmaması adına Velime grubunun bir devamı olarak 'Mahalli icra ekibi' de günümüz koşullarında bu kültürü devam ettirmeye çalışmaktadır. Araştırma nitel bir araştırma olup, durum çalışması olarak yürütülmüştür. Öncelikli olarak konu ile ilgili alan yazın taranmış, çalışmada veri toplamak için de araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunun uygulandığı kişiler 'amaçlı örneklem' doğrultusunda, Velime Grubunda ve Mahalli İcra Grubunda ez az 7 yıl bulunmuş olma şartıyla belirlenmiştir. Bu doğrultuda; Velime grubunda 3 (üç) ve mahalli icra topluluğunda 3 (üç) kişi olmak üzere bu şarta uyan toplam 6 (altı) katılımcıyla görüşme yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Mahalli icra topluluğunun ilk kurulma nedeninin Velime Grubunun musiki geleneğini yaşatmak olsa da, icra edilen eserlerin çeşitliliği, sıralaması, makam sıralaması, icranın yapıldığı ortam bakımından farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Velime grubunun musiki anlayışının tam anlamıyla devam ettirilmesi için Mahalli icra topluluğunun bünyesinde velime gecelerinde görev alan kişilerin yer almaları, velime gecelerini tekrar yaşatmak adına ayda bir olmak üzere o günkü koşullar gözeticilerle gecenin düzenli olarak tekrar yapılması önerilmektedir.

2822-3195 / © 2023 TM

Genç Bilge Yayıncılık tarafından
yayınlanmakta olup, açık erişim,
CC BY-NC-ND lisansına sahiptir.

Makaleye atıf için

Laçın, G. (2023). Diyarbakır müzik folkloründe yer alan Velime Grubu ile günümüz Mahalli İcra Ekibinin müzik anlayışının karşılaştırılması: durum çalışması. *Türk Müziği*, 3(2), 257-268.

Giriş

Geçmiş ve gelecek arasında köprü görevi gören müzik, toplumun yaşayış biçimleri, örf-adetleri, dil, din, değerler, tutumlar ve tarihsel süreçleri gibi sahip oldukları kültürel değerler hakkında bizlere bilgi verir. Her toplumun kendisine özgü kültürel farklılıkları ve zenginlikleri bulunmakta olup müzik bunları gelecek kuşaklara taşır ve yaşatır. Bu durumun kavramsallaştırılmasında *kültürel aktarım*; "Herhangi bir topluluğun var olan bilgilerinin, düzenlerinin ve yerleşik söylemlerinin diğer kuşaklara ulaşması süreci olarak tanımlanabilir" (Duman, 2020, s:351) kavramı oluşturulmuştur. Kültürel aktarımın bir başka yolu ise müzik kültürel aktarımdır. Kültürel aktarımda önemli bir rol üstlenen müziği Anadolu'nun geniş coğrafi alanların da incelediğimizde, her ilde hatta bazı ilçelerinde kendine has bir müzik icrasının olduğu gözlenmektedir. Bunun sebebini Giray (2010) Türklerin olaylarda farklı duygular besliyor olmaları ve bu duyguları farklı şekillerde ifade etmeleri olarak değerlendirirken, Önder (2018) müzikteki çeşitliliği, müziğin belli bir

¹ Doktora öğrencisi, müzik öğretmeni, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye. E-mail: gulay-batur@hotmail.com ORCID: 0000-0002-0515-0257

kültür içinde doğduğunu ve toplumun uğradığı değişikliklerden müziğin sürekli olarak etkilenecek şekilde aldığını ifade etmektedir. Müzik kültürel aktarımda Türk müziğinin önemli örneklerinden ve zenginliklerinden biri olan Diyarbakır müzik geleneğinin uğradığı değişikliklerin ele alındığı bu çalışmada, yörenin müzik geleneğine ve müzik geleneğini yaşatmaya çalışan topluluklara (Velime Geceleri ve Mahalli İcra Topluluğu) yer verilmiştir.

Diyarbakır Müzik Geleneği

Çalışmanın çıkış noktasını oluşturan Diyarbakır müzik kültürünü incelediğimizde, Diyarbakır kültürünün bütün unsurlarının konu edildiği bir müzik anlayışı göze çarpmaktadır. Beş bin yıllık bir tarihi yerleşkeye sahip olan Diyarbakır, yüzyıllar boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır (Akbulut, 1998). Bu sonucu olarak kültürel değişimlerin yoğun olarak yaşandığı Güneydoğu Anadolu bölgesinde kültürel açıdan zengin bir kent haline gelmiştir.

Diyarbakır'da müzik kültürü “Artuklular döneminde yaygınlaşmış, Akkoyunlular döneminde büyük gelişmeler göstererek zenginleşmiş ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde ise zirveye çıkmıştır. Diyarbakır müzik folklorünün özünü, şarkı, türkü, uzun hava, gazel, hoyrat ve oyun havaları oluştursa da Türk müziğinin bütün özelliklerini kendi bünyesinde toplamıştır” (Güldoğan, 2011, s:14). Bu açıdan bakıldığında mikro düzeyde Türk müzik folklorünün yansımaları ve izdüşümünü oluştururken müzik kültürel aktarımda da iyi bir örnektir. “Şehirde bir yandan klasik müzik yüzyıllarca hiç eskimeden kimliğini korurken öte yandan halk türkülleri de nesilden nesile aktarılmıştır” (Abakay, 1995; aktaran Sin, 2022: 292). Bunun yanı sıra Diyarbakır müzik folkloründe dini müziğin de önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir (Akpınar, 2018).

Diyarbakır müzik faaliyetleri çeşitlilik ve zenginlik açısından iyi bir düzeyde olup bunlar beş kategori altında incelenebilir;

- Saz şairliği ve âşık geleneği
- Tekke müziği
- Klasik Türk Müziği
- Halk Müziği
- Dengbej Geleneği (Güldoğan, 2011, s:14).

Diyarbakır müzik folklorü, müzik fasıllarında doğal ve kendiliğinden işleyen bir sistem olan meşk geleneği ile oluşmaktadır (Macit, 2010, s: 87). Fasıllarda görev alan icracıların eser yorumlamaları, birebir taklit edilerek öğrenilmekte, sonraki fasıl süreçlerinde ise kendi icralarına imkân sunmaktadır.

Eserleri icra ederken kullanılan sazlar ise çeşitlilik göstermektedir. Klasik sazların ağırlıklı olarak kullanıldığı müzikte; cümbüş, çağırma, davul, dümbelek, kanun, kaval, keman, kudüm, nakkare, ney, santur, tef, ut, zurna, zilli maşa, tambur ve klarnet genellikle kullanılmaktadır.

Diyarbakır müzik icrasında seslendirilen eserler usul yönünden incelendiğinde, Türk müziğinde kullanılan usullerin çoğunun kullanıldığı görülmektedir. Ağırlık olarak kullanılan usuller ise; 2/4, 4/4, 6/4, 7/4, 8/8, 9/8, 10/8 ve 12/8 dir (Tunç, 2019, s:11).

Eserlerde kullanılan makamlarda zengin bir çeşitlilik görülmektedir. Laçin (2020), Yoldaş ile yapmış olduğu görüşmede Diyarbakır musikisinde kullanılan makamların yöresel olarak adlandırıldığını, müzisyenlerin bu yöresel isimlerle makamları tanıdıklarını belirtmiştir. Kullanılan makamlar ve yöresel isimler şunlardır;

- “İbrahimi Makamı: Uşşak, Hüseyini, Bayati, Muhayyer
- Şirvani : Hicaz (Hicaz ailesi), Arazbar
- Beşiri: Mahur, Rast, Acem Aşiran
- Nevruz: Karcıgar (Değişen Seyirde)
- Muhelif: Hüzzam, Segah
- Minare Uşağı: Uşşak (Değişen Seyirde)
- Cembelli: Hüseyini (Değişen Seyirde)
- Kelenderi: Saba

➤ Kesik: Nikriz” (Laçın, 2020, s. 380).

Müzik folklorünün kuşaktan kuşağa aktarımının canlı bir şekilde sürdürülmesi için birçok yörede eğlence ve sohbet amaçlı toplantılar yapılmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda, Türkiye’de yöresel geleneğin devam ettirilmesi için yapılan toplantı ve eğlence gecelerinin yöresi ve aldığı isimler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 1. Geleneksel sohbet toplantılarının yapıldığı şehirler ve aldıkları isimler (Web 1)

Geleneksel Sohbet Toplantılarının Yapıldığı Şehir	Geleneksel Sohbet Toplantılarının Yöresel İsimleri
Kütahya/ Simav	Yaren Toplantıları
Şanlıurfa	Sıra Gecesi
Elazığ	Kürsübaşı
Balıkesir/Dursunbey	Barana Sohbetleri
Ankara	Cümbüş/Delikanlı /Muhabbet
Niğde/Dinar	Gençler Heyeti
Kütahya/Isparta	Gezek
Antalya/Isparta	Kef/Keyif
Balıkesir/Edremit-Manisa/Soma	Oda Teşkilatı
Van	Oturmah
Konya/Akşehir	Sıra Yarenleri
Ardahan	Erfene/Arfane
Afyon	Gezek
Diyarbakır	Velime Geceleri

Geleneksel sohbet toplantıları genel itibariyle sohbetin yapıldığı buluşmalar olarak görülse de asıl amaç yapılan sohbetin günlük yaşamdan paylaşımlarının yanı sıra, varsa sıkıntısı olan kişilere elbirliği ile yardım edilmesi, bölgenin sahip olduğu kültürel zenginliğin canlılığının korunmasıdır. Diyarbakır’da bu geleneğin devam ettirilmesi adına Velime geceleri adıyla faaliyetler yapılmış, kültürel değerlerin yaşatılması amaçlanmıştır.

Velime Geceleri

“Velime, Arapçada **ولم** kökünden gelmektedir. Düğün yemeği veya davet için yapılmış yemek anlamına gelmektedir. Sevinç ve saadet ifade eden her türlü merasim sebebiyle verilen ziyafetlere de velime dendiği söylenmektedir” (Sınır, 2009; aktaran Giray, 2010:33).

Farklı bir kaynakta da Velime kelimesinin anlamı şu şekilde açıklanmıştır. “Düğünlerde dolayısıyla verilen ziyafet yemeklerine *Velime Geceleri* denirdi. Arapça **ولام** (düğün, toy) kelimesinden Diyarbakır ağzına geçmiş. Genelde de fazlaca yemek çeşidi konulan sofralar için kullanılmış” (Web 2)

Diyarbakır müzik folkloründe önemli bir yere sahip olan Velime Gecelerinin, esas olarak sadece müziğin icra edildiği bir gece olmadığı görülmektedir. Müzik icrası ise toplantının en sonunda yapılmaktadır. .

“İlmi, edebi, tarihi sohbetlerin yapıldığı, güncel sorunların tartışıldığı, alkolsüz, yemekli dost sohbetleridir. Bu gecelere müzik de eşlik ederdi” (Web 2).

Velime Gecelerine ait yazılı kaynakların fazla olmaması dolayısıyla birçok çalışmada Velime Gecelerinde görev alan kişilerle yapılan görüşmeler esas alınmıştır. Küçükuncular (2019)’ın ve Laçın (2020)’in Velime Gecelerinde aktif olarak bulunan kişilerle yapmış oldukları görüşmelerde Velime Geceleriyle ilgili şu bilgilere ulaşılmıştır:

“Diyarbakır müzik kültüründe Eyvan (Velime) kültürü çok önemli bir yere sahiptir. Kişiler her hafta farklı bir kişinin evinde toplanarak, öncelikle yapılan yemekleri yer, daha sonra şehrin kültürel, sosyal, ekonomik meselelerini tartışır. Bu tartışmanın sonucunda yardıma ihtiyacı olan aileler belirlenerek şehrin mülki amirlerine bildirilir. Ardından şiirler okunur ve Diyarbakır peşrevi ile müzik başlar” (Küçükuncular, 2019: 33-34).

“Gecede müzik hakkında konuşmalar ve güncel konularda da sohbetler yapılır. Aynı zamanda görgü kuralları uygulanır, büyük ve küçükler arasındaki ilişkilerden örnekler verilir, saygı ve sevgi ön plana alınır. Velime Geceleri

eskiden köşklerde, bağ evlerinde, avlulu evlerde yapılırdı. Velime Geceleri sosyal dayanışma, örf ve adetlerin pekiştirildiği, güncel ve sosyal olayların konuşulduğu, yardımlaşma ve eğlencelerin yapıldığı ama bu eğlencelerin de bir edep içerisinde gerçekleştiği sadece oyun oynanmayan gecelerdir” (Laçın, 2020:379).

Velime Gecelerini başlangıçtan bitişe doğru sıralayacak olursak; “karşılama faslı, oturma faslı, yemek faslı, gündem, tartışılması gereken konular, güncel şiirler (varsa parodiler), müzik faslı, uğurlama faslı olarak sınıflandırabiliriz” (Tunç, 2019, s:12).

Fotoğraf 1. 1995 tarihinde gerçekleşen Velime Gecesi (Laçın, 2020)

Velime Gecelerinde yapılan müziği incelediğimizde yapılan müziğin bir düzen içinde yapıldığı, makam, usul, tür bakımından belli bir dizgesinin olduğu, icrada solo ve koro olarak eserlerin icra edildiği görülmektedir. Müzik icra: “Peşrev, sonra beste-semai, ağır şarkılar, şarkılar-curcunalar, semai ve saz seMAILeri” sıralamasında yapılarak fasıla son verilir (Martağan, 1991, s: 298).

Mahalli İcra Topluluğu

Diyarbakır müzik folkloründe unutulmaması ve Velime Gecelerinin tekrar yaşatılması adına 2014 yılında TRT Diyarbakır Radyosu bünyesinde saz ve söz icracılarından toplam 22 kişiden kadrosu olan “Mahalli İcra Topluluğu” oluşturulmuştur. Mahalli İcra Topluluğu kurulduktan sonra Velime Gecelerinde görev almış şairler, yazarlar, müzik icracıları ile birlikte TV programında Velime Gecelerinin nasıl yapıldığı hakkında bilgiler vermiştir. Velime Gecelerinin nasıl olması gerektiğinin ifade edildiği programda, Mahalli İcra Topluluğu da yöresel kıyafetler eşliğinde Diyarbakır türkülerini Velime Gecelerindeki sıralamaya göre icra etmiştir.

Mahalli İcra Topluluğu, 2004’ten bu yana TRT Diyarbakır Radyosunda Pazar günleri bir saat canlı radyo yayını yapmakta ve yöresel türkülerin icra edilmesi adına çalışmalar yürütmektedir. Koro ağırlıklı eserlerin icra edildiği toplulukta solo eserlere de yer verilmekte, yayın süresince yaklaşık olarak 11 (onbir) eser icra edilmiştir. Başlangıçta Diyarbakır türkülerini seslendiren topluluk, her hafta benzer eserlerin sürekli olarak tekrar edilmesi sebebiyle Genel Müdürlük tarafından alınan karar doğrultusunda oluşturulacak repertuarlarda Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri’ne ait türkülere de yer verilebileceği belirtmiştir. Bu sebeple Mahalli İcra Topluluğu yöresel müzik icrasının dışında bölge türkülerini de yorumlamaktadır.

Fotoğraf 2. Mahalli İcra Topluluğu (Topluluk Arşivi, 2023)

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Velime Gecelerindeki müzik icrası ile günümüz Mahalli İcra Topluluğunun müzik icrasının karşılaştırılmasının yapılarak Diyarbakır müzik folkloründeki geçmişten günümüze uğramış olduğu değişikliklerin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Ayrıca yapılacak olan görüşmeler doğrultusunda elde edilen veriler, Mahalli İcra Topluluğunun kuruluş amacı ve topluluğun müzik icrasının nasıl olduğu hakkında yazılı bir kaynak olacağından da önem teşkil etmektedir.

Araştırma Amacı ve Problemi

Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğunun müzik icrasının özelinde, Diyarbakır müzik folklorünün geçmişten günümüze bir değişim gösterip göstermediğinin araştırılması, varsa hangi konularda değişim gösterdiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi;

- Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğu tarafından icra edilen müzik anlayışının karşılaştırılması nasıldır?
- olarak belirlenmiş, buna bağlı olarak aşağıda belirlenen alt problemlere cevap aranmıştır.
- Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğunun kurulma amacı nedir?
 - Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğunun musiki icrasında enstrüman kullanımı (çeşidi, sayıları, çalgısal dizilim vb) nasıldır?
 - Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğunun icralarında kullanılan repertuarın (konu, tür, tarz vb) özellikleri nasıldır?
 - Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğunun icra tercihleri (icra şekli, vb) nasıldır?
 - Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğunun grup dinamiği (davranışları, iletişimi, duygulanım vb) nasıldır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma nitel bir araştırma olup, durum çalışması olarak yürütülmüştür. Bu çalışmada Türk müziğinin zengin örneklerinin yer aldığı Diyarbakır ilindeki müzik folkloründeki Velime Geceleri ve Mahalli İcra Topluluğunun mevcut durumunun betimlenerek karşılaştırılması yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada iki farklı veri toplama tekniği kullanılmıştır. Öncelikli olarak konu ile ilgili alan yazın taranmış kitap, tez, makale örnekleri, musiki icrasına ait video görüntüleri incelenmiştir. Çalışmada veri toplamak için araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda birinci bölümde kişisel bilgilere, ikinci bölümde ise asıl konunun içeriğiyle ilgili görüşme soruları yer almıştır. Hazırlanan taslak form 3 uzman görüşü doğrultusunda son halini alarak görüşme yapılan kişilere e-posta, google form, whatsapp, telefon görüşmesi gibi iletişim araçlarından kişiye uygun olan seçenek kullanılarak ulaştırılmıştır.

Katılımcılar

Çalışmanın örneklem grubu, Velime grubunda 3 (üç) ve mahalli icra topluluğunda 3 (üç) kişi olmak üzere toplam 6 (altı) katılımcı ‘amaçlı örneklem’ doğrultusunda belirlenmiştir. Görüşme formunun uygulandığı çalışma grubu, “katılımcıların rastgele değil; amaçlı ve en faydalı verilerin alınabileceği şekilde seçilmesi” doğrultusunda oluşturulmuştur (Cemaloğlu & Ünal, 2022, s:19). Karahasanoğlu & Yavuz (2015) amaçlı örneklemi, araştırmanın amacına en iyi şekilde hizmet edecek, araştırmacıyı sonuca ulaştırmak için en iyi yolun bulunmasını sağlayan yöntem olarak belirtmektedirler. Çalışmada da bu yönde araştırmaya en iyi şekilde destek sunabilecek kişilerin seçimine dikkat edilmiştir. Ölçüt olarak da görüşme yapılacak kişilerin, grup içerisindeki deneyimlerinin en az 7 (yedi) yıl olma şartı aranmıştır. Bir müzisyenin bir müzik grubunda uzun yıllar süresince bulunması, kişinin o grubun dinamiği hakkında bizlere en doğru bilgi akışının sunması açısından önem teşkil ettiği için en az 7 yıl grupta bulunma şartı aranmıştır.

Tablo 1. Velime Grubundaki katılımcılara ait kişisel bilgiler

No	Eğitim Durumu	Cinsiyet	Yaş	Topluluktaki Görevi	Toplulukta Bulunduğu Süre	Kod
1	Lise	Erkek	56	Korist-Solist	Kurulduğundan itibaren	V1
2	Lise	Erkek	59	Korist-Solist	Kurulduğundan itibaren	V2
3	Lise	Erkek	53	Enstrümanist-Solist	Kurulduğundan itibaren	V3

Tablo 1’de görüldüğü üzere Velime Grubundan görüşme yapılan katılımcıların lise mezunu oldukları, 3 katılımcının da erkek olduğu, katılımcıların yaş aralığının 53-59 arasında olduğu, Velime gecelerinin yapıldığı andan itibaren katılımcıların toplulukta görev aldıkları, 2 katılımcının grupta korist ve solist olarak, 1 katılımcının ise enstrümantalist ve aynı zamanda solist olarak görev yaptığı görülmektedir.

Tablo 2. Mahalli İcra Topluluğuna Ait Kişisel Bilgiler

No	Eğitim Durumu	Cinsiyet	Yaş	Topluluktaki Görevi	Toplulukta Bulunduğu Süre	Kod
1	Lise	Erkek	39	Şef	2004 yılından itibaren	M1
2	Lise	Erkek	43	Korist-Solist	2004 yılından itibaren	M2
3	Lisans	Erkek	35	Enstrümantalist	12 yıl	M3

Tablo 2’de görüldüğü üzere Mahalli İcra Topluluğundan görüşme yapılan 2 katılımcının lise, 1 katılımcının lisans mezunu olduğu, 3 katılımcının da erkek olduğu, katılımcıların yaş aralığının 35-43 arasında olduğu, 1 katılımcının toplulukta şef, bir katılımcının korist ve aynı zamanda solist, bir katılımcının ise enstrümantalist olarak görev yaptıkları, toplulukta bulundukları süre incelendiğinde; 2 katılımcının topluluğun kurulduğu günden bu yana toplulukta görev yaptığı, 1 katılımcının ise 12 yıl süresince toplulukta görev yaptığı görülmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada öncelikli olarak doküman analizi yapılarak alanla ilgili yapılan çalışmalar bir araya getirilmiştir, ardından musiki icracılarına uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir.

İki farklı grubun musiki anlayışının karşılaştırıldığı çalışmada, görüşmeden elde edilen veriler katılımcıların ifadelerinden yola çıkarak benzer görüşlerden temalar oluşturulmuş ve bu temalar kodlanarak tablolaştırılmış, yorumlanmıştır. Oluşturulan temalar doğrultusunda katılımcılarla yapılan görüşmelerden elde edilen temalar, katılımcıların görüşlerinden direkt alıntılar yapılarak desteklenmiştir.

Bulgular

Bu bölümdeki araştırma problemleri doğrultusunda Velime Grubu ile Mahalli İcra Topluluğu için bulgular ayrı ayrı incelenerek alt başlıklarla sunulmuştur.

Katılımcılar ait oldukları topluluğa göre (V: Velime Grubu - M: Mahalli İcra) kodlanarak, ilgili temaya ilişkin alıntılara yer verilmiştir.

Tema 1a. Velime grubu topluluğunun kurulma amacı

Tablo 1. Velime grubunun kurulma amacı temasının içerik analizi

Tema 1a. Velime Grubunun kurulma amacı	f
Alt Tema 1. Geleneği Yaşatma	3
Alt Tema 2. Müzik Kültürünü Benimsetmek	1

Tema 1a ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“Musikinin yapılmasındaki asıl neden de Diyarbakır musiki geleneğini yaşatmak” (V1)

“Meşk usulüyle müzik kültürünü de benimsetmek amaçlanır. Yörenin türküleri, uzun havaları, müzik dinleme, icra etme adabının örnek olduğu bir ortamdır” (V2)

Tema 1b. Mahalli icra topluluğunun kurulma amacı**Tablo 2.** Mahalli icra topluluğunun kurulma amacı temasının içerik analizi

Tema 1b. Mahalli icra topluluğunun kurulma amacı	f
Alt Tema 1. Velime Geceleri Geleneğini Yaşatma	3
Alt Tema 2. Müzik eğitimi verme	1

Tema 1b ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“...Bölgenin kültürünün zenginliğinin yaşatılması adına Mahalli icra topluluğunu kurmuş. Velime gecelerinin devamı niteliğinde bir grup olması doğrultusunda yapılmıştır”

“... İcra edilen eserlerin çalıştırılması sürecinde eseler notalarıyla okunur daha sonra eserin sözleri çalışılır. İlk kurulduğu günden beri korisleri, solistleri, enstrümanistleri nota eğitimi alanında da geliştirmektedir” (V3).

Tema 2a. Velime grubu topluluğunun musiki icrasında enstrüman kullanımı (çeşidi, sayıları, çalgısal dizilim vb)**Tablo 3.** Velime grubunun musiki icrasında enstrüman kullanımına ait içerik analizi

Tema 2a Velime grubunun musiki icrasında enstrüman kullanımı	f
Alt Tema 1. Sanat Müziği ve Halk Müziği Enstrümanları ortak	3

Tema 2a ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“Sanat müziği ve halk müziği çalgıları birlikte kullanılırdı. Cümbüş en önemli çalgılardan biridir. Bunun yanında keman, kudüm, zilli def, ney, ud, kanun, tanbur, ney gibi çalgılar da kullanılmaktaydı” (V1).

Tema 2b. Mahalli icra topluluğunun musiki icrasında enstrüman kullanımı (çeşidi, sayıları, çalgısal dizilim vb)**Tablo 4.** Mahalli icra topluluğunun musiki icrasında enstrüman kullanımına ait içerik analizi

Tema 2b. Mahalli icra topluluğunun musiki icrasında enstrüman kullanımı	f
Alt Tema 1. Alt Tema 1. Sanat Müziği ve Halk Müziği Enstrümanları ortak	3

Tema 2b ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“...Diyarbakır musiki icrası incelendiğinde halk müziği ağırlıkta bir müzik ama sanat müziği enstrümanları eşlik ediyor. Resimlere ve eski kayıtlarda hiç bağlama yoktur. Ama şu an halk müziği ve sanat müziği sazları karışık bir şekilde kullanılıyor. Yeni olarak bağlama ve kaval eklenmiş durumda” (M1).

“Diyarbakır musikisinden bahsettiğimiz için genelde, halk müziği ve sanat müziği kalmış bir müzik türü olarak görülmektedir. Bundan dolayı klasik sazlar ile halk müziği sazlarının bir arada olduğu bir müzik. Keman, kanun, klarnet cümbüş, kaval, bağlama, mey, ritm sazlar kullanılan enstrümanlar (M3)

Tema 3a. Velime grubunun icralarında kullanılan repertuar (konu, tür, tarz gibi)**Tablo 5.** Velime grubunun icralarında kullanılan repertuara ait içerik analizi

Tema 3a. Velime grubunun icralarında kullanılan repertuar	f
Alt Tema 1. Makam	2
Alt Tema 2. Tür	1
Alt Tema 3. İcra Şekli	1

Tema 3a ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“Diyarbakır Divan Peşrevi Çalınır, İbrahimi makamı ile devam edilir, Muhayyere geçmeden Diyarbakır Divanı okunur. İbrahimi makamı (Uşşak Hüseyini-Muhayyer) Hüseyini’ ye Geçiş, sırasıyla farklı makamlarda eserler icra edilir, sabaha karşı da müzik faslını saba makamıyla bitirirdik (V1)

“Sıra ve makam kuralı vardı. Herkes de bu kurala uygun olarak musiki icra ederdi. Mesela uşşak eser başlanmışsa o makamda türküler seslendirilir, yakın makama geçki yapılır sabah güneşin doğmasına yakın da saba makamındaki eserler seslendirilirdi” (V2).

“Sanat müziğiyle başladıktan sonra Diyarbakır peşrevi ya da Diyarbakır Divanı ile devam eder”(V3).

Tema 3b. Mahalli icra topluluğunun icralarında kullanılan repertuar (konu, tür, tarz gibi)

Tablo 6. Mahalli icra topluluğunun icralarında kullanılan repertuara ait içerik analizi

Tema 3b. Mahalli icra topluluğunun icralarında kullanılan repertuar	f
Alt Tema 1. Makam	1
Alt Tema 2. Yöre	3
Alt Tema 3. Tür	2

Tema 3b ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“Solistler genelde yöreye özgü hoyratlar, uzun havalar ve divanlara yer veriliyor” (M1).

“Mahalli icra topluluğu bölgeyi temsil ettiği için çoğunlukla bölge türkülerinin icra etmeye çalışıyorlar. 2015 yılından önce ağırlıklı olarak Diyarbakır türkülerini icra etmiş olsalar da TRT Genel Müdürlüğü’nün almış olduğu karar doğrultusunda Mahalli İcra Topluluğunun sadece Güneydoğu Anadolu Bölgesine ait türkülerin seslendirmesi talimatı gelmiş” (M3).

“...Birleştirilen eserlerin aynı makamda olması şartıyla. Ama çalışmalarda mutlaka şu makamdan başlayacağız, şu makamda bitireceğiz gibi kurallar yok” (M2).

Tema 4a: Velime grubunun icra tercihleri (icra şekli, ..gibi)

Tablo 7. Velime grubunun icra tercihlerine ait içerik analizi

Tema 4a. Velime grubunun icra tercihleri	f
Alt Tema 1. Koro ve Solo	3

Tema 4a ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“Eserler ağırlıklı olarak koro halinde seslendirilirdi. Sesi güzel olan saz çalanlar da söz zamanı hem sazlarıyla hem de sesleriyle türküyü ya da şarkıya eşlik ederdi” (V1)

Tema 4b. Mahalli icra topluluğunun icra tercihleri (icra şekli vb)

Tablo 8. Mahalli icra topluluğunun icra tercihlerine ait içerik analizi

Tema 4b. Mahalli icra topluluğunun icra tercihleri	f
Alt Tema 1. Koro ve Solo	3

Tema 4b ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“İcra şekli koro ağırlıklı olmak kaydıyla solo icralara da yer veriliyor” (M3)

Tema 5a. Velime grubu hakkında söylenmek istenenler

Tablo 9. Velime grubu hakkında söylenmek istenenlere ait içerik analizi

Tema 5a. Velime grubu hakkında söylenmek istenenler	f
Alt Tema 1. Akademik çalışmalar	1

Alt Tema 2. Velime gecelerinin hayata geçirilmesi	1
Alt Tema 3. Arşiv oluşturulması	1

Tema 5a ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“...Velime gecelerinin en az yılda 1 veya 2 defa aslına uygun bir şekilde yapılmasına olanak sağlanmalı, görsel ve işitsel olarak desteklenerek, kültürümüzü yeni nesile aktarılmalı” (V1).

“Diyarbakır Musikisini Araştırma Merkezi Kurularak bu yörenin müziklerinin arşivlenmesi ve korunması sağlanabilir. Diyarbakır’da bir mekân oluşturulup orda Diyarbakır Musikisi ile ilgili eğitim verilebilir” (V2).

“Müzik eğitimi verilen üniversitelerde, yörelerin musiki gelenekleri’ başlıklı bir ders koyularak o yörelerin musiki gelenekleri, icraları, yapılış nedenleri ayrıntılı olarak işlenerek, icraya dönüştürülebilir. Üniversitelerde yapılan kongrelerde, sempozyumlarda o yörenin mahalli icracılarına söz verilerek kendilerini ifade etmelerine olanak sağlanabilir” (V3).

Tema 5b. Mahalli İcra Topluluğu hakkında söylenmek istenenler

Tablo 10. Mahalli İcra Topluluğu hakkında söylenmek istenenlere ait içerik analizi

Tema 5b. Mahalli İcra Topluluğu hakkında söylenmek istenenler	f
Alt Tema 1. Yayın İmkânı	3
Alt Tema 2. Konser	1

Tema 5b ile ilgili olarak görüşmecilerden doğrudan alıntılar verilmiştir.

“...Grupla yapılan icranın yayın süresinin artırılarak, türkülerin daha fazla dinlenilmesine, yöresel bir ekibin tanınmasına olanak sağlanmalı” (M1).

“...Bölge içinde ve diğer illerde Diyarbakır kültürünü yaşatmak adına konserler verilebilir” (M3).

Sonuç

Diyarbakır musiki geleneğinde ‘Velime Grubu’ ile ‘Mahalli İcra Topluluğunun’ musiki anlayışının karşılaştırıldığı çalışmada; görüşme yapılan kişilere ait kişisel bilgilerin yanı sıra topluluğun musiki icralarına ilişkin sorular yöneltilmiştir. Velime grubundan görüşme yapılan kişilerin lise mezunu oldukları, Velime gecelerinin yapıldığı andan itibaren toplulukta görev aldıkları, 3 katılımcının da erkek olduğu, katılımcıların yaş aralığının 53-59 arasında olduğu, 2 katılımcının grupta korist ve solist olarak, 1 katılımcının ise enstrümantalist ve aynı zamanda solist olarak görev yaptığı tespit edilmiştir. Mahalli İcra Topluluğundan görüşme yapılan 2 katılımcının lise, 1 katılımcının lisans mezunu olduğu, 3 katılımcının da erkek olduğu, katılımcıların yaş aralığının 35-43 arasında olduğu, 1 katılımcının toplulukta şef, bir katılımcının korist ve aynı zamanda solist, bir katılımcının ise enstrümantalist olarak görev yaptıkları, toplulukta bulundukları süre incelendiğinde; 2 katılımcının topluluğun kurulduğu günden bu yana toplulukta görev yaptığı, 1 katılımcının ise 12 yıl süresince toplulukta görev yaptığı tespit edilmiştir.

Katılımcılar ile yapılan görüşmeden elde edilen sonuçlar incelendiğinde;

Velime grubunun kurulma amacının ‘geleneği yaşatmak ve müzik kültürünü benimsetmek’ olduğu şeklinde görüşler olduğu görülürken Mahalli İcra Topluluğunun kurulma amacının ise ‘Velime Geceleri geleneğini yaşatmak’ ve ‘müzik eğitimi vermek’ şeklinde görüşlerin olduğu görülmektedir.

Velime grubunda ve Mahalli İcra Topluluğunun musiki icralarında Sanat Müziği ve Halk Müziği enstrümanlarının kullanımına yönelik olarak ortak kullanıldığı, son yıllarda Mahalli İcra Topluluğunda Velime grubundan farklı olarak icralarda kaval ve bağlamanın da gruba eklendiği görülmektedir. Velime Grubunun müzik icrasında kullanılan sazları ud, kanun, keman, kaval, cümbüş, darbuka, def ve bu sazların aynı zamanda ‘kapalı mekan sazları’ olarak adlandırmaktadır (Giray, 2010). Diyarbakır musiki geleneğinde Klasik musiki ve Halk musikisi sazlarının

bir arada kullanılmakta ve sazları ‘geçmişte ve günümüzde kullanılan sazlar’ olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Geçmişte kullanılan sazlar: Ud, Tanbur, Rebab, Santur, Çeng, Musikar, Nefir, Dühenk, Düzelle. Günümüzde kullanılan sazlar: Cümbüş, Davul, Kaval, Dümbelek, Keman, Zurna, Ney (Onur, 2019). Görüldüğü üzere araştırmamızda elde edilen bulgularla daha önce yapılan çalışmalar (Onur, 2019; Giray, 2010) arasında bir paralellik olduğu görülmektedir.

Velime grubunun müzik icralarında kullanılan repertuar makam, tür ve icra şekli bakımından değişmeyen belli kurallar çerçevesinde gerçekleştiği, Mahalli İcra Topluluğunun ise repertuar icralarında Velime grubundaki ‘makam, tür ve icra’ kuralının esnek bir şekilde uygulandığı, Velime Grubunda sadece Diyarbakır türkülerinin icra edildiği, Mahalli İcra Topluluğunda ise topluluğun kurulduğu ilk zamanlarda sadece Diyarbakır türkülerine yer verirken süreç içerisinde bölge türkülerine de yer vermeye başladığının ifade edildiği görülmektedir. Benzer şekilde, Tunç (2019) musiki icrasında uzun havaların, kırık havaların, olaylı (hadiseli) türkülerin, gazellerin, oyun havalarının yaygın olarak kullandığını belirtmiştir.

Velime grubunda Ve Mahalli İcra Topluluğunda türkülerin genel olarak koro ve solo şeklinde icra edildiği, ***Velime grubunun etkililiğinin sürmesi*** için katılımcıların bu gecenin ayda bir de olsa yapılması gerektiğini, müzik kültürünün korunması için bir araştırma merkezinin kurulması ve üniversitelerde grubun çalışmalarının ders olarak verilmesi gerektiğini ifade ederken, Mahalli İcra Topluluğu ise kültürün yaşatılması ve grubun tanıtılması için kendilerine daha fazla yayın yapma olanağının sunulması ve TV programlarında gruba yer verilmesini, il içinde il dışında Diyarbakır müzik folklorünün tanıtılması için konserlerin verilmesi gerektiğini ifade ettikleri sonuçlarına ulaşmışlardır.

Velime Gecelerinin bir devamı olarak başlayan Mahalli İcra Topluluğunun kurulduğu andaki amacıyla günümüz koşullarında bu amacı tam olarak devam edemediklerini katılımcıların ifade ettikleri görülmektedir. Grubun maddi ve manevi olarak yeterince destek görmemesi, bir kurumun çatısı altında çalışıyor olmanın getirdiği (yayın kuralları, yayın süresi, icra şekilleri gibi) uygulamalardan dolayı Velime Grubuyla farklılık gösteren yönlerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

Öneriler

Yapılan çalışmada; Diyarbakır müzik folkloründe önemli bir yere sahip olana Velime Gecelerindeki müzik icra bütün yönleriyle analiz edilmiş, geçmişten bugüne müzik folkloründe -bu iki oluşum ekseninde- yaşanan değişim karşılaştırılmıştır. Diyarbakır müzik folkloründe dün ve bugününün karşılaştırıldığı bu çalışmada müzik folkloründe yaşatılması, kuşaktan kuşağa aktarılması, bu geleneğin yok olmaması iki gruptaki katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.

Uygulamacılara Yönelik Öneriler

- Diyarbakır müzik folkloründe en iyi şekilde yansıtan Velime Grubunun icrasının gelecek kuşağa aktarılması adına bu topluluğun belirlenen kültür merkezlerinde bu geleneğin sürdürülmesi için etkinliklerin yapılması
- Velime Gecelerinde görev alan kişilerin Mahalli İcra topluluğu bünyesinde de etkin bir şekilde yer almalarının sağlanarak usta-çırak ilişkisi çerçevesinde müzik geleneğinin en iyi şekilde aktarımının yapılması,
- Mahalli icra topluluğunun radyo yayınının haricinde daha çok halkla iç içe olacak şekilde konserler vermelerine olanak sağlanması,
- TRT Diyarbakır bünyesinde oluşturulan Türk Halk Müziği Gençlik Korosu üyelerinin Mahalli İcra Topluluğu için saz ve söz icrası alanlarında yetiştirilmesi ve ileride korodaki öğrencilerin Mahalli İcra Topluluğunda yer almalarının sağlanması,
- Mahalli icra topluluğunda görevli kişilerin amaçları musiki geleneğini yaşatmak olsa da bu kişilerin maddi olarak desteklenmeleri ve TRT Diyarbakır Radyosu bünyesinde kendilerine ‘sanatçı’ kadrosunun verilmesi,
- Üniversitelerin Konservatuar ve müzik bölümlerinde okutulan Türk Halk Bilimi, Türk Halk Müziği, Müzik ve Sosyoloji, İcra Teknikleri gibi derslerde Velime Gecelerinde yer alan müzisyenler davet edilip, öğrencilerle uygulamalı olarak ders içeriğine uygun bir şekilde Velime Gecelerinin önemi, kültürel özellikleri, musiki icrası konularında kaynak kişiden bilgiler alınması, bu gecenin ve bu gecede icra edilen müziğin önemi üzerine forum, seminerlerin yapılması,

Gibi öneriler, bu alandaki kurum ve kuruluşlardaki yöneticilere, müzisyenlere ve ilgili kişilere sunulabilir.

İleride Yapılacak Araştırmalar

İleride yapılacak olan çalışmalar için

- Mahalli İcra Topluluğu daha detaylı ele alınarak; topluluğun yaptığı faaliyetler, müzik icraları gibi konular hakkında doküman analizi, görüşme gibi tekniklerle durum çalışmalarının yapılması,
- Mahalli İcra Topluluğunun çalışma şekli ve oluşumuna benzer farklı yörelerdeki oluşumların belirlenen ölçütlerle (verimlilik, etkililik gibi) karşılaştırılması,
- Velime Geceleri müzik folklorik yapısının doküman analizi, tarihsel antropolojik araştırma, görüşme gibi araştırma yöntem ve teknikleri ile dönemsel farklılaşmalarının olup olmadığını araştırılması,
- Mahalli İcra Topluluğu benzeri gelişmiş ülkelerdeki toplulukların karşılaştırılması,
- Mahalli İcra Topluluğunun işleyişindeki tüm unsurların görüşlerinin ele alındığı odak grup görüşme tekniği ile mevcut durumu ve sorunlarının farklı perspektiflerle araştırılması,
- Mahalli İcra Topluluğuna katılan birinin bu topluluğuna katılma, uyum sağlama gibi tüm süreçlerinde neler yaşadığını betimleyen araştırmaların yapılması,

Gibi öneriler bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmalara öneriler olarak sunulabilir.

Bilgilendirme

Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme için katkı sunan katılımcılar etik rıza beyanları alınmıştır. Görüşlerinin ve kişisel bilgilerinin kodlanarak raporlaştırılması yapılmıştır. Kendilerine araştırmaya katkıları için teşekkür ederim. Araştırmanın planlanmasında katkıları için Türk Müziği Akademisine ve yayınlanması konusunda tüm editöryal süreçlerdeki emekleri için Türk Müziği yayın kuruluna teşekkür ederim.

Yazar Özgeçmişi

Doktorant **Gülay Laçın**, 1982 yılında Siirt / Erüh'ta doğdu. 1996-2000 yılları arasında Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünde eğitim gören Laçın, lise eğitimi süresince Diyarbakır Türk Halk Müziği Gençlik Korosu çalışmalarına devam etti. TRT'nin açmış olduğu 'Sözleşmeli Sanatçı' sınavını birincilikle kazanarak aynı kurumda korist ve solist olarak çalışmalarına devam etti. 2001 yılında Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümünün kazandı. Üniversite eğitimi süresince Gazi Üniversitesi Akademik Korosunda, Gazi Üni. ve TRT'nin Türk Halk Müziği korolarında görev aldı.

Yüksek Lisans eğitimini Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde, Doktora eğitimini ise Gazi Üniversitesinde yaptı. Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesinde ve TRT Diyarbakır Radyosunda görevine devam eden Laçın, çeşitli kongre ve sempozyumlara katılarak, bildiriler sunmuştur. E-mail: gulay-batur@hotmail.com ORCID: 0000-0002-0515-0257

Kaynaklar

- Akbulut, İ. (1998). *Diyarbakır*. Diyarbakır: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Akpınar, H. (2018). Osmanlı Döneminde Diyarbakır'da musiki kültürü ve musikîşinaslar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 6(2), 1914-1926.
- Cemaloğlu, N. & Ünal, A. (2022). *Bilimsel araştırmaların genel özellikleri ve temel kavramlar*, Ankara: Nobel
- Duman, E. A. (2020). Geçmişten Günümüze Van Oturma-Eğlenti Geceleri Geleneği. *The Journal of International Social Research*, 13(73), 350-358.
- Giray, M. Z. (2010). Diyarbakır Musiki Folkloru. *Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Folklor ve Müzikoloji Anabilim Dalı.
- Güldoğan, V. (2011). *Diyarbakır Müziği ve Folkloru*. Ankara: Kripto.
- Karahasanoglu, S. & Yavuz, E. D. (2015). *Müzikte araştırma yöntemleri*, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Yayınları
- Küçükuncular, O. (2019). Diyarbakır müzik kültürü ve Celal Güzelses'in TRT repertuarındaki eserlerine yönelik tespitler. *Yüksek Lisans Tezi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Laçın, G. (2020). Diyarbakır musiki folkloründe Velime Geceleri. *Kesit Akademi* , 372-388.
- Macit, M. (2010). Urfa Sıra Gecelerinde ve musiki meclislerinde okunan gazellerin işlevi. *Milli Folklor Dergisi*, 87, 84-93.
- Martağan, S. (1991). Diyarbakır Türküleri. *Ziya Gökalp Dergisi*, 64, 291-313.
- Önder, A. (2018). *Müzik dinleme alışkanlıkları üzerine dönemsel bir karşılaştırma -Diyarbakır Örneği*. Yüksek Lisans Tezi . Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Sin, V. (2022). *Diyarbakır'da dini musiki*. Yüksek Lisans Tezi. Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Şanlıurfa.
- Tunç, K. (2019). *Diyarbakır musiki kültüründe Celal Güzelses'in yeri ve icra özelliği*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Ankara.

Web Siteleri

Web 1. <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-323956/geleneksel-sohbet-toplantilari.html>

Web 2. <https://diyarbakirhafizasi.org/kentte-eglencenin-gecesi-gunduzu/>

Comparison of the musical understanding of the Velime Group in the music folklore of Diyarbakir and the musical understanding of today's the Local Performance Community

Abstract

Diyarbakir music folklore, which has a very old history, became widespread during the Artuqid period, enriched by showing great developments during the Akkoyunlu period, and reached its peak during the Ottoman Empire. In addition to Folk Music, minstrelsy and Minstrel (poet) Tradition, Sufi (Mystic) Music, Classical Turkish Music and Folk Poet Tradition are performed within Diyarbakir Music, which has a rich variety. Some ensembles were established in order to recognize such a rich musical culture and to spread this culture, and efforts were made to keep the tradition alive. The group that took on this task in the past took part in the Velime Nights and was called the Velime Group. The Velime Group pioneered the preservation and transmission of the Diyarbakir musical tradition. As a continuation of the Velime Group, the 'local performance community' is trying to maintain this culture in today's conditions in order to keep the Diyarbakir Music tradition alive today, to transfer it to the next generation and not to destroy this culture. The research is a qualitative research and was conducted as a case study. First of all, the literature on the subject was scanned, and a semi-structured interview form was created by the researcher to collect data for the research. The people to whom the interview form was applied were determined in line with the 'purposive sampling', provided that they had participated in the Velime Group and the Local Performance Community for at least 7 years. Accordingly, a total of 6 (six) participants, 3 (three) in the Velime Group and 3 (three) in the local performance group, were interviewed. In line with the results obtained, it was determined that the first reason for the establishment of the Local Performance Community was to keep the music tradition of the Velime Group alive. In addition, it was determined that the works performed differ in terms of diversity, order, maqam order, and the environment in which the performance is performed. It is recommended that the people who take part in the Velime Nights take place within the local performance group, and that the night should be repeated regularly, once a month, taking into account the conditions of that day, in order to re-live the Velime Nights in order to continue the musical understanding of the Velime Group.

Keywords: Diyarbakir music folklore, Velime Nights, Local Performance Community, Music